

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laadusta ei saa säästää

Viime viikolla julkaistu [Kansallinen lapsistrategia](#) muistutti, että laadukas ja yhdenvertainen varhaiskasvatus ja koulutus ovat Suomen keskeisiä vahvuuksia, joista haluamme pitää kiinni. Kunnassa ne – hyvin järjestettyinä – lisäävät hyvinvointia, tasoittavat lähtökohtia ja ehkäisevät syrjäytymistä.

Koronakriisi [vaikutti monin tavoin](#) lasten ja nuorten hyvinvointiin ja oppimiseen. 75 % lapsista ja nuorista on kokenut opinnoissa pärjäämisensä [vaikeutuneen](#).

Osa kunnista on kohdistanut leikkauksia perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen resursseihin ja laatuun. Juuri nyt on äärimmäisen tärkeää varmistaa, ettemme anna koronakriisin vaikuttaa lasten ja nuorten elämään pitkäkestoisesti, emmekä anna säästöpainoiden eriarvoistaa eri kuntien lapsia. Jokaisen perheen on asuinpaikasta riippumatta voitava luottaa, että lähikoulu tai -päiväkoti tarjoaa laadukasta palvelua. Tämä edellyttää riittävää ja koulutettua henkilökuntaa sekä sitä, etteivät lapsiryhmät kasva liian suuriksi.

Tiesitkö?

VARHAISKASVATUS PARANTAA MAHDOLLISUUKSIA

[Laadukas varhaiskasvatus](#) vaikuttaa tutkitusti myönteisesti lapsen kehitykseen. Se voi tarjota juuri oikeanlaista kasvun tukea heti, kun tarve havaitaan. Jos tuki viivästyy, ongelmat voivat mutkistua ja tuen tarve kasvaa.

Lasten [osallistumisaste varhaiskasvatukseen](#) on kasvanut Suomessa 2000-luvulla, mutta on edelleen muita Pohjoismaita alhaisempi. Kuntien välillä on isoja eroja varhaiskasvatuksen saavutettavuudessa, käytännöissä ja osallistumisasteessa.

Varhaiskasvatus tukee koko perheen voimavaroja ja tarjoaa matalan kynnyksen tukea. Vanhemmat [arvostavat](#) sitä, että varhaiskasvatus tukee lapsen sosiaalisia taitoja, kehitystä ja oppimista, mutta pitävät huonona liian suurina ryhmäkokoja ja henkilökunnan vaihtuvuutta.

Lapsiryhmään [sopiva henkilöstömitoitus](#) on varhaiskasvatuksen laadun tae!

Tarkista!

[Onko varhaiskasvatusryhmäsi mitoitus kunnossa?](#)

Varhaiskasvatus tulisi kunnassa nähdä keskeisenä perheiden palveluna sekä lapsen oikeutena, eikä esimerkiksi kotihoidontuen kuntalisän saamista saisi estää se, että joku perheen lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen. Kunnalle laadukas varhaiskasvatus on iso vetovoimatekijä ja hyvinvoinnin rakentaja. Kunta voi houkuttaa koulutettua henkilökuntaa lisäämällä opettajien määrää sekä panostamalla työoloihin, sijaisjärjestelyihin, palkkaan ja mahdollisuuksiin kehittää ja kehittyä.

Tutustu!

Joissakin kunnissa tarjotaan viisivuotiaille [maksutonta varhaiskasvatusta](#).

LAPSELLA ON OIKEUS TURVALLISEEN KOULUPÄIVÄÄN

Kun lapsi jatkaa matkaansa varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta perusopetukseen, hänen arkiympäristönsä muuttuu. Jokapäiväisillä kokemuksilla koulussa on iso merkitys sille, millaiseksi aikuiseksi lapsi kasvaa ja oppiiko hän luottamaan itseensä ja muihin.

Kunnan tulee varmistaa, että lasten kanssa työskentelevillä on toimivia keinoja puuttua kiusaamiseen, syrjintään ja väkivaltaan. Kiusaamista vähentää tutkitusti [yhteisöllisyyden](#) ja [osallisuuden](#) vahvistaminen kouluissa. Nuoriso- ja perhetyöntekijöiden, perhekoutsien, kouluvalmentajien ja Icehearts-kasvattajien läsnäolo hyödyttää koko kouluyhteisöä.

Tiesitkö?

Koulukiusaaminen on Suomessa ollut viime vuodet [tasaisessa laskussa](#). Silti kiusaamista kokee edelleen moni ja erityisesti [sen kohteeksi](#) joutuvat esimerkiksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja sijoitettuna olevat lapset ja nuoret.

Turvallinen koulupäivä tarkoittaa myös terveellistä oppimisympäristöä ja puhdasta sisäilmaa. Kunnissa tulee olla selkeät toimintaohjeet tilanteisiin, joissa päiväkodissa tai koulussa todetaan sisäilmaongelma.

Kunnan on huolehdittava perusopetuksen laadusta [rajaamalla ryhmäkokoja](#), välttämällä opettajien lomautuksia sekä mahdollistamalla esimerkiksi jakotuntien tai ryhmäytävien oman ryhmän tuntien järjestämisen.

Oppilashuollon palvelujen säilyminen kesellä oppilaiden arkea on turvattava. Niiden tarjoama apu ja tuki [heikkenivät](#) keväällä 2020. Nuoret itse ovat nostaneet kouluissa tarjottavan matalan kynnyksen tuen merkityksen esille muun muassa [Lasten kuntavaalipaneelissa](#). Meidän on kuultava heitä.

Tiesitkö?

Koulujen määrä on laskenut 42 prosenttia vuodesta 2000. Jyrkimmän arvion mukaan peruskoulujen määrä [lähes puollittuu](#) vuoteen 2040 mennessä. Samalla keskimääräinen oppilasmäärä kasvaisi 236 oppilaasta 336 oppilaaseen.

JOKAISELLE TUKEA OPPIMISEEN

Kunnan on tarjottava jokaiselle lapselle hänen tarvitsemansa [oppimisen tuki](#). Se voi tarkoittaa esimerkiksi erityisopettajan antamaa erityisopetusta, tehostettua tai erityistä tukea tai ryhmämuotoista perusopetuksen valmistavaa opetusta sekä S2-opetusta maahanmuuttajille.

[Vammaisilla](#) ja [kuulovammaisilla](#) lapsilla on oikeus yhdenvertaiseen oppimiseen ja hoivaan siinä missä muillakin, ja kunnan on huomioitava tämä tarjoamalla heille sopivia kasvu- ja oppimisympäristöjä, tukimuotoja ja palveluja. Lasta, huoltajia, kuntouttavia tahoja ja muita asiantuntijoita pitää kuulla päiväkotipaikasta tai koulusta päätettäessä.

Eryitystarpeisten lasten avustajaresursseja on useissa kunnissa leikattu ja [inkluusiomalliin siirretty](#) ilman riittävää tukea lapselle. Suuri opetusryhmä vaikeuttaa oppimista etenkin oppilailla, joilla on neurologisia häiriöitä. Säästöt koulukyhydeistä voivat tarkoittaa kohtuuttoman pitkää koulumatkaa.

Usein keskeisiä tekijöitä onnistumiselle ovat pieni ryhmäkoko, työrauha, hyvä akustiikka ja valaistus. Häiriötön oppimisympäristö auttaa kaikkia oppilaita, ei ainoastaan erityisen tuen tarvitsijoita.

ANNA ÄÄNI LAPSELLE!

TSEKKAUSLISTA KUNTAPÄÄTTÄJÄLLE.

*ETHÄN LEIKKAA KOULUSTA JA
VARHAISKASVATUKSESTA?*

- Säästö lapsen peruspalvelujen laadusta on tulevaisuuden lisäkulu. Ethän leikkaa lapsen hyvinvoinnista?
- Varhaiskasvatuksen alhainen osallistumisaste voi olla merkki huonosta saavutettavuudesta. Tarkista kuntasi tilanne!
- Tarjotaanko jokaiselle lapselle paikka varhaiskasvatuksessa mahdollisimman lähellä kotia?
- Lapsiperheet joutuvat maksamaan useita asiakasmaksuja. Ovatko kuntasi perimät maksut kohtuullisia ja miten ne kohtelevat erilaisia perheitä ja lapsiryhmiä?
- Järjestääkö kuntasi koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa?
- Onko erityistarpeiset lapset otettu huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnan resursseissa ja onko heille riittävästi paikkoja?
- Onko kunnassasi toimivat ja selkeät toimintaohjeet koulukiusaamiseen tai kouluväkivaltaan puuttumiseen?
- Onko kunnassasi sovittu, miten toimitaan, kun päiväkodissa tai koulussa todetaan sisäilmaongelma?
- Hyödyntääkö kuntasi järjestöjen osaamista koulujen hyvinvointityössä ja kiusaamisen vastaisessa työssä?
- Tarjoaahan kuntasi myös erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille sopivia kasvu- ja oppimisympäristöjä, tukimuotoja ja palveluja?

LUE LISÄÄ:

WWW.LSKL.FI/AANILAPSELLE

SEURAA:

@AANILAPSELLE